Domače stvari.

Ovce plejejo proso. Proso pleti po plevicah — tako piše časnik moravske kmetijske družbe — je precej draga reč. Ti stroški se lahko prihranijo, ako se to delo prepusti ovcam. Po skušnjah je gotovo, da se ovca ne dotekne prosa; plevel rada pomuli, proso pa pusti na strani. Ako je treba, se tudi dvakrat po ovcah da proso popleti, če tudi je proso že 8 do 12 palcev visoko. — Na grajščini v Luhačovicah na Moravskem se pletev prosišč le ovčjim čredam prepušča; le na to je gledati, da se ovce ob suhem vremenu spuste v prosišča, sicer pa se nikakoršne škode ni bati. — Ker ta pletev ni sploh znana, zato jo priporočamo gospodarjem, kteri imajo ovce. „Novice.“

Kako se kuretina zdrava ohrani? Da kuretina zdrava ostane, se svetuje med živež vsaki teden enkrat drobno nasekanega čebulja pomešati.

Hasek ribje masti. Ribja mast odganja ves mrčes. Z njoj se lehko odpravijo mravlje iz stanov. Živino je treba tam, kjer se sama muh in obadov braniti ne more s ribjo mastjo namazati. Da miši sejano seme ne pozobljejo, se tudi svetuje, ga v ribji masti poprej namočiti in po tem še pa z živim opnom, gipsom ali pepelom potrositi. J. Ž.

Kak dolgo ostane semenje kaljivo?

Pšenica	3 — 4 leta	Gorušica	6 let
Rž	3 — 4 „	Konoplje	4 leta
Ječmen	2 — 3 „	Lan	8 let
Oves	2 — 3 „	Mak	2 — 3 leta
Turšica (kuruza)	4 „	Ogerščica	3 „
Proso	2 leti	Repa	6 let
Ajda	2 — 3 leta	Kavlja (Koloraba)	5 — „
Grah	5 let	Pesa	4 — 6 „
Leča	2 leti	Žolto korenje	4 leta
Fižol	5 let	Črlena detelja	2 leti
Grahorica	3 leta	Lucernska detelja	3 leta
	Špargelj 2 leti		

Dopisi.

Iz Črnič, 26. julija. Ljubi „Slovenski Gospodar“! Veliko veselje se v mojem srcu giblje, kadar te v moje roke vzamem, ker se nadjam veliko lepega, in podučljivega v tebi preberati. Zakaj tvoji nameni so, ne le samo iz dalnjih krajev, kar se tu in tam kaj novega po svetu godi povedati, marveč pri srcu ti je tudi to, da slovenske sinove omikati želiš v kmetiških zadevah, kar je dan današnji, silno velika potreba, da se posebno kmečka mladina o tem podučuje in vadi. Saj ravno k temu namenu so se po slovenski zemlji večidelj „čitalnice“ razširile, in se bodo še zmirom več razširjale. Zakaj, silno potrebno je, da začnemo kaj napredovati, v kmetištvu, vinoreji, živinoreji in rokodelstvu itd. — Častiti bravci „Slov. Gospodarja“ srčno vas opominjam, posebno vas kmečke sinove, da se vdeležiti tega, kar vam do vas ljubezni polni dopisatelji svetujejo po knjigah in časnikih, kteri zadevajo čez vse take reči, ker dan današnji, ako se jih človek ne posluži, veliko uboštvo, trpeti mora, zakaj oni skrbijo, in si veliko prizadenejo, za vas, in za blagor vaše hiše. — Poglejte, koliko učenih spisateljev je bilo, in jih je še zdaj, ker so nam po mnogoletnih skušnjah, nam v korist podučilnih bukev spisali, in nam jih še zmirom v novo potrjenih znajdbah spisujejo, in vselej na vrata našega srca trkajo, in spodbujajo, da se po njih potrjenih spisih ravnamo. Hvala vam bodi za to, vsim tistim, ki vam za voljo omike slovenskega ljudstva, vroča kapljica iz vašega čela pada. Nadjamo se tega, da, ker ste toliko dozdaj za nas storili, tudi v prihodnjič nas ne boste zapustili, iz srca se vam priporočimo, posebno tebi „Slov. Gospodar“, da nam boš večkrat, ako ti bo čas pripustil v tvojem listu, kar veš, da je za kmeta najbolj potrebno, popisoval.

M. V—č—č.

Iz gornje Ložnice 24. julija. Kdo so Vindiši in Pauri? Od predzgodovinskih časov so se že nahajali Slovani ob bregovih Adriaškega morja — ob Savi in Soči, — od Drave do Donave, in na izhod dalje in dalje ob črnem morju. Mnogo zatiranja je prestal ta — po golobje pohlevni narod slovanski. — Naj bolj so jih veselili drevoredi žlahnih dreves. Lipe so sadili radi na sredo svojih vasi, kjer so se pod njih senco radi zbirali, in pomenkovali od svojih reči in prigodkov; Lipo so častili za božje drevo, zavolj njenega presladko-dišečega duha.

Dokler so še naši predstariši, ajdje bili, imeli so tudi pri lipah svoje bogove, naj bolj se jim je dopadlo, da so si okoli svojih bogov vinske trte zasadili in je okoli njih razpeljavali, Bili so tudi pošteni in marljivi, zlo prijazni in gostoljubni ljudje, imeli so poslopja brez zaklepov, obdelovali so marljivo svoje kmetije, t. j. vrte, njive, vinograde itd. Če jih je kaki tujec, Nemec, Italjan itd. obiskal sprejeli so ga pod streho, in mu postregli po navadi in zmožnosti. Barantoli so z žitom, vinom, medom, voskom, mesenino, lesom orodjem itd.

Ko so jih drugi narodi spoznali, kako da so pohlevni Slovani, začeli so jih stiskali, se vojskovati ž njimi in jih zmagovati. Imeli so tudi svoje vojvode in kralje, in nekteri med njimi so bili umni vojskovodji; naj bolj je znan v zgodovini kralj Samo, ta je vse Slovane spravil pod eno krono svojega kraljestva, in jim je kraljeval dolgo let; takrat je jim enkrat solnce svobode prisijalo, ali pozneje čase je Slovencem srča zmirom hrbet obračala; imeli so še potem svojega vojvoda, pa ta je imel le kratko oblast, in z takimi vojvodi niso imeli pri vojskah kaj sreče, malo kdaj se jim je kaj dobro obneslo, od vseh strani so jih stiskali drugi narodi, od spodnje strani Turki, od južne Italjani, od gornje strani pa Nemci, in za naše strani Nemci naj bolj, — ti so naše predstarše črez Donavo napadali, Slovenov naj bolj ogromno taboriše Donavsko, Beč (Dunaj, Vindobona, Wien) vzeli, in potem naše predstarše premagovali sem blizo do Drave, in se tudi povsod po Slovenskem stalno naselili, saj po naj bolj prijetnih in rodovitih krajih Slovenske zemlje, veči del po mestih in trgih, Nemški cesarji so v veče vasi (občine, soseske) dali nemške „richtarje“ (sodnike), prav ljute, trde Nemce, zaničevali so ti vboge Slovence, in jih po Koroškem, Kranjskem in Štajerskem dostikrat psovali z „pavri“ „vindiše trotelni“ in v časih še z čim drugim. Vidite dragi poštenjaki kako so se tuji richtarji med kmete za vižarje in za sodnike postavljeni abotno proti kmetu obnašali in vendar so vsi naši predstarši, se sem v te kraje naselili, kakor Slovenec tako Nemce in tudi Italjan. Nemški oblastniki so tudi v te kraje več učilnic (šol) vpeljali pa ne za to, da bi se narodni jezik likal, temoč le za to, da bi se nemški jezik vpeljal in slovenski čedalje bolj zatiral, pa vendar Božja previdnost ni našemu narodu popolne pogube namenila, ohranjen je bil pretrekle čase slovenski jezik med priprostim kmetiškim ljudstvom, in pri č. č. duhovščini, ali zdajne čase so se tudi učeni slovenskega rodu začeli izbujati, in narodni književni jezik piliti in gladiti, in se bližati drugim večim narodom Slovanskim. In tako mislim, da nas ne bodo imeli več Nemci za pavre in vindiše trotelne, kar pomeni pavre, to je; sirove nevedne reveže, in vindiše, to je: za indijanske tobako-žvekovce, siroveže in divjake. To naj presodijo modri poštenjaki, bodi si Italjan, Nemec al Slovenec. Zakaj še lonec ponvi špot dela, dokler sta oba ožgana in vkajena — črna — če se pa očedita, sta pa tudi čedna, taka je tudi z narodi, dokler je kteri neveden, je divji, ko pa na stopnjo omike pride, je pa v pravem blagostanju in v spoštovanju drugih omikanih narodov. — I tako smo po rodu, kakor Slovani, Germani in Italjani vsi Indijani — Po slabi pameti in premoženju pa vsi pavri, naj bode kdo roda kakoršnega bodi. — Bodimo pametni, ne prevzetni in divjaški, ne kriviželni, bodimo zložni in mirni — jedinost in blagostan bode naš.

Gornja Ložnica dne 25. julija 1867.

Stepišnik Lovro, mlinar i. posest.

Iz Novomestne okolice. Pri nas je bila do zdaj precaj suša, zdaj hvala Bogu smo dobili pa že dvakrat dežja. Letina se sploh dobra kaže. Pšenica dobro plenja, samo snetiva je nektera. Krompir je že zdaj jako debel, tudi druge reči so lepe po polju. Posebno pa nam vinogradi obilno in dobre kapljice obetajo, če bo še prihodnji mesec tako topel, kakor je bilo zdaj dobimo prav dobro, sladko vino, ne pa kislico ali cviček. Čbele so pa tukaj zdaj sploh slabe. Spomladi so precej rojile, prav nenavadno dobre bile, okoli sv. Vida so pa začele pešati in zmiraj so bolj slabele. Veliko jih je ob matice prišlo. Kako so kaj v drugih krajih? Naš gospod. list nam je jako vseč, samo da bi bil bolj za vse Slovence; naj bi tudi kaj več nam iz Kranjskega

prinašal. Še nekaj. Sadje je pri nas nenavadno hitro zrelo, češplje so skoraj že vse modre, tudi sem čul pred enim tednom, da je neki mož že črne vinske jagode dobil v Turški gori.

Da ste mi zdravi Štaj. gospodarji! J. S.

Novičar.

Državni zbor.

V seji 18. julija, ko je po nasvetu ali predlogu posebnega odbora šlo za to, ali bi se iz večine sedajnih poslancev državnega zbora napravilo za cislajtanske dežele odgovorno ministerstvo, je poslanec dr. Toman govoril tako le: „Meni se odborov nasvet zelo nevaren zdi. — Prašam, ktera pa je ta dežela, ki se ima za njo to ministerstvo napraviti? Jaz ne poznam nobene in tudi zbornica je ne pozna. Ali je ne mara Cislajtanija? Tedaj obžalujem, da v ti besedi ne le pojem, misel, ampak tudi stvar konec vzame. Pomen te besede je, da se imajo vse kraljevine in dežele v jedno poljubovoljno ime zvariti ali stopiti. Naj se le poskusi in se vržejo vsa znamenja, simboli, kraljevin in dežel v jeden jedin centralisaven topivnik, krona se iz njega ne potegne. Cesarski orel še dan današnji nosi slovenski klobuk, kakor se je gosp. poslanec Schindler tako psovavno in zbadljivo izrazil. Za poslanca iz Dunaja so ta znamenja premalenkostna. Seveda za Dunaj bi bila centralisacija v vsakem oziru naj koristnejše in naj bolj jednodušno načelo. Ali Avstrijo preustrojiti — Tu seže predsednik govorniku v besedo in nastane nekoliko časa besedovanje o rabljeni besedi „psovavno“. Potem govornik nadaljuje: „kaj ima iz dežel takraj Litave postati, to še ni jasno, ali to je pa jasno, da se imajo centralisovati. Če z tim načelom hočete ministerstvo iz večine poslancev vstanoviti, vam od te strani odgovorimo: „Vi ne morete iz večine poslancev ministerstva postaviti, kajti vi ste manjšina. Kdar na dosedajno delovanje državnega zbora pogledam, spreletuje mene in vsakega drugega strah in bojezen zavolj načina, po kterem stopamo naprej. Imamo lepo pohištvo, zal lišp v prav liberalnem smislu, čemur vsakdanji časniki na vsa usta čast in hvalo prepevajo, ali hiše, hrama še nimamo, bitnosti še nimamo, kajti ta počiva v varnosti posameznih narodov, v zavarovanju posebnosti kraljevinam in deželam. Ako se je pa o tem govorilo, da Nemci niso nikdar nikogar zatirali, hočem le spomniti besed, ktere je v štajerskem deželnem zboru jeden odličnejših poslancev govoril rekši: „Če nam Nemcem ne bode več mogoče gospodovati, če nimamo več imeti nadvlade, nam Avstrije nič več ni mar“. *) Kaj takega ni še nikdar izustil noben Slovan. (Dobro na desni). To je razloček med našim domoljubjem in domoljubjem onih gospodov, kterim je beseda ravnopravnost vedno na jeziku.“

Po tem ko so še drugi poslanci govorili nekteri proti nekteri za predlog, se je seja končala z znanim nasledkom, da je namreč odbor svoj predlog nazaj vzel.

— V sredo 7. avgusta t. l. bode imela „Slovenska Matica“ v Ljubljani tretji občni zbor in na vrsto dojde to le: 1. Predsednikov govor; 2. tajnikovo poročilo o delovanju odborovem; 3. račun od 1. julija 1866 do 1. julija 1867 l.; 4. proračun od 1. julija 1867 do 1. julija 1868 l.; 5. volitev treh udov, da pregledajo odborov račun o novčnem gospodarstvu; 6. volitev štirih Ljubljanskih in šestih vnajnih odbornikov na mesto 4. julija izvadljanih. Med temi so izmed Ljubljanskih gg. 1. dr. E. Costa, 2. A. Lesar, 3. A. Praprotnik in 4. J. Marn; izmed zunajnih: gg. 1. J. Grabrian, 2. M. Pirec, 3. dr. Št. Kočevar, 4. Franjo Cegner, 5. M. Cigale in 6. dr. Fr. Miklošič. 7. Posameznih udov nasvetje. Zvečer bo slovesna beseda v narodni čitalnici

— Moldava se hoče ločiti od Valahije.

— „Zastava“ piše, da je že više 100 Srbov k Bolgarskim upornikom pristopilo.

— Ruski časnik „Golos“ nagovarja Ruse, da bi pristopili k Bolgarskim dobrovolcem.

— „Napredak“ piše, da se v Kragujevcu (v Srbski) mnogo pripravlja za vojsko.

— Tudi v Debraniji (v Albaniji) so se stanovniki podigli proti Turčinom in so je tudi že dvakrat prav otepli.

*) Znano je, da je te besede govoril fanatičen velikonemec in slovenski renegat, odpadnik Blagotinšček — Kaisersfeld.

— „Dragoljub“ piše iz Zagreba, da se je „Matica ilirska“ združila z „Jugoslovansko akademijo“. Slava!

— V časniku „Posel z Prahy“ se bere: Noben Čeh noče biti Rus, če bi se vendar kaj pripetilo, onda bi znal dojti trenotek, da bi tudi mi rekli: „Rajši hočemo biti Rusi, kakor Nemci.“

— V Pragi je pri Greger-ju došla na svetlo „Slovensko-češka slovnica“, ktero je spisal g. Franjo Marn.

— „Narodni listy“ pišejo, da je ruski general Črnjajev pri Bolgarskih upornikih.

— V Hrvaški sta spet dobila dva gospoda visoke službe, ktera sta priporočena od madžaronske stranke: Koloman Bedeković de Komar je imenovan za oskrbnika velikega županstva v Varaždinu in Ladislav Kukuljević Sakcinski za velikega župana Križevečke županije.

— V Ogerski se nahajate zdaj dve stranki; ustavna in protiministerska, ta je mnogo vekša ko prva; te dve stranki imate zmirom prepir med seboj, kteri se širi od dneva do dneva.

— Madžarski, svobodni tisk in liberalizem silita „Pozora“, da se hoče preseliti v Ljubljano, tako se namreč piše iz Zagreba.

— G. Kvaternik, kteri je spet dobil dovoljenje ostati v svoji očetnjavi, namerjava izdavati političen tednik.

— Dalmatinska-Hrvaška-Slavonska kancelarija je šolskim predstojnikom v Hrvaški in Slavoniji zapovedala, da morajo dijakom prepovedati se udeležiti dijaškega shoda v Belgradu dne 6./18. avgusta (t. j. v šolskih praznikih), če ravno ta shod drugega namena celo nima, ko samo tega, da bi se dijaki pogovorili o znanostnih potrebah. — Tako se res podpira razvitek duha!

— Osečka čitavnica je zaprta in jeno delovanje na dalje celo prepovedano.

— Češki časnik „Nar. Nov.“ piše: Potovanje v Moskvo in naše pogovarjanje z Rusi je imelo samo eden vspeh, ako hočemo govoriti o političnih zadevah, in ta je: Mi smo se pogovorili, da nočemo nadalje pripuščati, da bi le jedna slovanske vas, bodi si po kom koli, svojo narodnost izgubila t. j. da bi se ali ponemčila, ali pomadžarila ali poitalijančila itd.

— Dunajski državni zbor je na neke tedne odložen.

— *(Vedno bolje.)* Ljubljansko telavavno društvo „Južni sokol“ je začasno po vladi ustavljeno. Zakaj se še ne ve.

— Pri Pariški izložbi je dobila za musiko prvo darilo avstrijska banda od polka vojvode Würtemberg-skega; ta ima svojo piskalno orodje od g. Červeny-a v Kraljevem-Gradcu, kteri je tudi za svojo dobro musikalno orodje dobil darila pri vsaki izložbi.

Tržna cena

pretekli teden.

	V Varaždinu		V Mariboru		V Celju		V Ptuju	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	60	5	10	4	80	4	40
Rži „	2	60	4	—	3	80	2	50
Ječmena „	2	—	2	70	3	50	2	40
Ovsa „	1	80	1	60	2	—	—	—
Turšice (kuruze) vagan	2	90	3	20	3	40	3	10
Ajde „	2	40	2	70	3	60	2	60
Prosa „	2	50	—	—	3	50	—	—
Krompirja „	1	30	1	18	1	50	—	—
Govedine funt	—	17	—	22	—	22	—	22
Teletine „	—	20	—	24	—	22	—	22
Svinjetine črstve funt	—	24	—	24	—	—	—	—
Drv 36“ trdih seženj (Klafter)	8	—	—	—	6	90	7	80
„ 18“ „ „	—	—	4	30	—	—	—	—
„ 36“ mehkih „	5	—	—	—	5	—	5	80
„ 18“ „ „	—	—	3	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	70	—	—	—	28	—	—
„ „ mehkega „ „	—	60	—	—	—	—	—	—
Sena cent	1	—	—	70	—	70	—	95
Slame cent v šopah	—	90	—	80	—	45	—	90
„ „ za steljo	—	60	—	50	—	40	—	60
Slanine (špeha) cent	36	—	—	—	40	—	—	—
Jajec, šest za	—	12	—	10	—	—	—	—

Cesarski zlat velja 6 fl. 06½ kr. a. v.

Ažijo srebra 124.50.

Narodno drž. posojilo 67.40.

Loterijine srečke.

V Gradcu 27. julija 1867: **58 60 28 15 38**

Prihodnje srečkanje je 7. avgusta 1867.

Izdatelj, založnik in odgovorni vrednik **Dr. Matija Prelog.** Tiskar **Eduard Janžič** v Mariboru.